

**ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПРОЯВУ ПІСЛЯРОДОВИХ
МАСТИТІВ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ В УМОВАХ
ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «АГРО-СОЮЗ»
СИНЕЛЬНИКІВСЬКОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Корейба Л.В., к. вет. н., доцент khlyud@mail.ru

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

***Анотація.** Встановлено, що основними чинниками маститу у корів в післяродовому періоді є набряки і рани вим'я, грубе порушення режиму машинного доїння, наявність протягів та низька температура в приміщеннях. Найчастіше мастити виникали у корів з 4-ю та 6-ю лактацією у післяродовому періоді, і в більшості випадків проявлялись у серозній та катаральній, менше у фібринозній й катарально-гнійній формах запалення*

***Ключові слова:** корови, роди, післяродовий період, мастит.*

Актуальність проблеми. Серед хвороб незаразної етіології, що обумовлюють зниження надоїв і погіршення якості молока у корів, найбільша роль належить маститам [1, 5].

Захворювання на мастит значною мірою перешкоджають збільшенню виробництва молока і знижують якість молочних продуктів [1, 5].

Запалення, що виникає у молочній залозі, спричиняє зниження надоїв не лише під час захворювання корів, а й після того залишає такі небажані наслідки, як гіпогалактія і агалактія [1].

Запалення вимені завдає значних збитків молочному скотарству внаслідок різкого зниження, а нерідко і повного припинення лактації, передчасного вибракування високопродуктивних тварин, значних витрат на лікування.

Значні збитки несе сироварна промисловість від цього захворювання, бо домішки «маститного» молока до повноцінного призводить до одержання сирів низьких сортів та інших неякісних молочних продуктів.

За даними Г.В. Зверєвої та співав., під час лактації хворіють на мастити 36,3%, при запуску – 22,6, у сухостійний період – 15,8 і у перші дні після отелення – 25,3% корів до загальної кількості хворих протягом року [1].

Патологія молочної залози у корів в післяродового періоду має значне поширення і складає 33,8% [2, 3-5].

Частота клінічного прояву маститів у корів в умовах промислових комплексів не має тенденції до зниження, тому важливою проблемою є вивчення фізіології і патології молочної залози у корів в післяродовий період.

Мета досліджень полягала у вивченні причин виникнення, поширення та особливостей прояву післяродових маститів у високопродуктивних корів.

Матеріал і методи досліджень. Науково-виробничий дослід проводили в Пр-АТ «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області.

Частоту післяродових маститів визначали шляхом проведення ранньої акушерської диспансеризації корів у родильному відділенні застосовуючи клінічні методи досліджень.

Діагностику клінічного маститу проводили враховуючи дані анамнезу, загального клінічного обстеження і дослідження молочної залози з пробним здоюванням і візуальним оглядом секрету. При цьому звертали увагу на стан чвертей вим'я, болючість тканин та підвищення місцевої температури.

Об'єктом досліджень Об'єктом досліджень слугували клінічно хворі післяродовими маститами корови із 3 – 7 лактацією і з молочною продуктивністю 9200 кг.

Результати досліджень. При аналізі поширення післяродових маститів встановлено, що фахівцями ветеринарної медицини господарства за дослідний період було піддано дослідженню 465 корів. В осінньо-зимовий період захворювання на мастит виявлено у 84 (18,0%) корів.

Результатами проведених нами досліджень встановлено, що основними чинниками маститу у корів в післяродовому періоді є набряки і рани вим'я, грубе порушення режиму машинного доїння, що обумовлює не додоювання, наявність протягів та низька температура в приміщеннях.

Мастити найчастіше виникали у корів з 4-ю та 6-ю лактацією у післяродовому періоді, і в більшості випадків проявлялись у серозній - (8,4 %) та катаральній (5,6 %), менше у фібринозній – (2,1 %) і катарально-гнійній (1,9 %) формах запалення (рис.1).

В процесі досліджень нами було проведене ретельне вивчення клінічного прояву кожного випадку захворювання. При огляді і пальпації вим'я звертали увагу на стан молочної залози, її болючість, наявність набряків, ущільнень тканин, асиметрію чвертей, підвищення місцевої температури. При здоюванні звертали увагу на наявність та характер патологічного ексудату у молоці.

Серозний мастит в більшості випадків перебігав підгостро і супроводжувався збільшенням уражених часток та почервонінням шкіри вим'я; при катаральному маститі в основі дійки і нижньої третини ураженої частки виявляли флюктуючі обмежені ділянки, відзначались збільшення уражених чвертей та незначна болючість.

Катаральний мастит проявлявся незначним погіршенням загального стану, почервонінням шкіри ураженої чверті, уражена частка болюча. У тканинах залози визначались флюктуючі обмежені ділянки та тяжі. Секреція молока була зниженою, молоко водянисте, у деяких корів на початку доїння з домішками казеїнових пластівців та згустків.

Катарально-гнійний мастит не рідко мав гострий перебіг і характеризувався загальним пригніченням тварин, підвищенням температури до 41°C прискоренням пульсу (88 – 94 уд/хв.), й дихання (38 – 40 акт/хв.), збільшенням в об'ємі уражених часток, їх гіперемією, болючістю та ущільненням тканин вим'я.

Фібринозний мастит і супроводжувався пригніченням, напруженням, болючістю, почервонінням уражених часток вим'я та збільшенням лімфатичних вузлів.

При дослідженні секрету вим'я корів хворих на клінічні форми маститу встановлювали, що на ранніх стадіях серозного маститу молоко було без видимих змін, а в подальшому ставало водянистим з пластівцями казеїну.

У корів з катаральним маститом з уражених часток вим'я виділявся секрет із згустками казеїну.

За гнійно-катарального маститу видоювали декілька краплин сироватки з домішками згустків казеїну, твердих жовтих крихт і пластівців. Часто у секреті виявляли домішки гною.

При фібринозному маститі в секреті вим'я виявляли велику кількість крупинок фібрину.

Висновки.

1. В умовах приватного підприємства «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області післяродові мастити мають значне поширення і становлять 18% від загальної кількості корів господарства.

2. Основними чинниками виникнення маститу у корів у післяродовому періоді були набряки та рани вим'я, протяги й низька температура в приміщеннях і грубе порушення режиму машинного доїння, що обумовлює не додоювання.

3. Післяродові мастити у високопродуктивних корів найчастіше перебігали підгостро у серозній (39%), катаральній (26%) і рідше гостро в фібринозній (2,1%) та катарально-гнійній (1,9) формах запалення.

4. За підгострого перебігу серозний та катаральний мастит характеризувався незначним погіршенням загального стану, почервонінням шкіри та болючістю ураженої чверті вим'я, зниженням секреції молока з домішками казеїнових пластівців та згустків.

5. Гострий перебіг катарально-гнійного і фібринозного маститу у корів супроводжувався загальним пригніченням, підвищенням температури тіла та прискоренням пульсу і дихання, збільшенням в об'ємі та ущільненням тканин уражених часток молочної залози, збільшенням лімфатичних вузлів, набряком дійок.

Література

1. Акушерська і гінекологічна диспансеризація у системі профілактики неплідності та маститів у корів / Г.В. Зверєва, С.П. Хомин, В.І. Тирановець, М.Г. Андросюк // Науковий вісник НАУ. – 2000. – № 22. – С. 21-23.

2. Гараздюк Г.В. Моніторинг маститів у корів у Чернівецькій області [Г.В. Гараздюк] // Ветеринарна медицина України. – 2009. – №10. – С. 16 – 19.

3. Корейба Л.В. Поширення та взаємозв'язок маститу із післяродовою патологією у корів в умовах господарств Дніпропетровської області [Л.В.

Корейба] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: Збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. Х.: РВВ ХДЗВА., 2011. – Випуск 23, ч. 2 т. 2 «Ветеринарні науки» – С. 443 – 447.

4. Корейба Л.В., Макєєва, Золотоноша К.М. Поширення акушерської патології у корів голштинської породи в умовах приватного акціонерного товариства «Агро-Союз» Синельниківського району Дніпропетровської області [Л.В. Корейба] // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: Збірник наукових праць Харківської державної зооветеринарної академії. Х.: РВВ ХДЗВА., 2015. – Випуск 30, ч. 2 «Ветеринарні науки» – С. 78 – 82.

5. Міщенко М.Д. Мастити – діагностика, лікування, профілактика в господарствах різної форми власності [М.Д.Міщенко] // Ветеринарна медицина України. – 2008. – №1. – С. 39 – 40.

ОСОБЕННОСТИ КЛИНИЧЕСКОГО ПРОЯВЛЕНИЯ ПОСЛЕРОДОВЫХ МАСТИТОВ У ВЫСОКОПРОДУКТИВНЫХ КОРОВ В УСЛОВИЯХ ПРИВАТНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ «АГРО-СОЮЗ» СИНЕЛЬНИКОВСКОГО РАЙОНА ДНЕПРОПЕТРОВСКОЙ ОБЛАСТИ

Корейба Л.В., канд. вет. наук, доцент.

Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет

***Анотация.** Установлено, что основными причинами мастита у коров в послеродовом периоде есть набряки и раны вымени, грубое нарушение режима машинного доения, наличие сквозняков и низкая температура в помещениях. Чаще маститы возникали у коров с 4-й и 6-й лактацией в послеродовом периоде и чаще проявлялись в серозной и катаральной, редко в фибринозной и катарально-гнойной формах воспаления*

***Ключевые слова:** коровы, послеродовой период, мастит.*

PARTICULARITY OF CLINICAL DISPLAY OF POSTNATAL MASTITIS IN HIGHLY PRODUCTIVE COWS OF PRIVATE JOINT STOCK COMPANY 'AGRO-SOYUZ' SINELNIKOVSKOE DISTRICT DNIPROPETROVSK REGION

Koreyba LV, c. vet.

Summary. The results of our studies established that the main factors of mastitis in cows in postnatal period is swelling and wounds of the udder, blatant violations of the milking technologies (not milking fully), the presents of drafts and low temperature in the keeping areas.

Mastitis in cows often arose with 4th and 6th lactation in postnatal period, and in most cases manifested in a serous - (8.4%) and catarrhal (5.6%) less fibrinous - (2.1%) and catarrhal-purulent (1.9%) forms of inflammation.

Serous mastitis accompanied by increasing of affected parts and redness of the skin of the udder; in catarrhal mastitis in teat and on the lower third of the affected part were detected fluctuating limited areas, distinguished by the augmentation of affected quarters and slight pain.

Catarrhal mastitis manifested in slight deterioration of general condition, redness of the affected quarter, affected part is painful. In gland tissues were determined fluctuating limited areas and cords. The secretion of milk was reduced, milk was watery, in some cows at the beginning of the milking milk was with impurities of casein flakes and clots.

Catarrhal-purulent mastitis are accompanied by a general despondency of animals, increase the temperature to 41°C , an increase in the volume of affected particles, their hyperemia and induration of the tissue.

Hemorrhagic mastitis had an acute course with fever $40-41^{\circ}\text{C}$ and with accelerated pulse and breathing; affected parts thus been increased in volume, painful, hot, dense with red spots on the skin, teats swollen, dark red color.

Fibrinous mastitis accompanied by depression, stress, pain, redness of the affected particles of the udder and enlarged lymph nodes.

In the analysis of the udder secretion from the animals with clinical forms of mastitis established that in the early stages of serous mastitis milk had no visible change, and subsequently became watery with flakes of casein.

In cows with catarrhal mastitis from the affected parts of the udder excreted secret had a casein clots. From cows with catarrhal-purulent mastitis were milking few drops of serum with impurities of casein clots, solid yellow crumbs and flakes. Often the secret revealed admixture of pus. In udder with fibrinous mastitis secret revealed a large number of grains of fibrin.

Key words: cows, postpartum, mastitis.